

[Miljøministeren]

administration. Nu, hvor andre livssager efterhånden er ved at være forsvundet, er det altså miljøministeriet, der skal holde for.

Jeg skal gøre den bemærkning i øvrigt, at der er ikke tale om, at vand skal gøres til genstand for kommerciel udnyttelse; det er faktisk det modsatte, hele lovgivningen har til hensigt.

Så skal jeg endelig gøre den bemærkning – idet jeg ikke skal gentage regeringens synspunkter, som fremgik af min fremsættelsestale – at jeg er klar over, at der forestår et grundigt udvalgsarbejde for at få alle disse problemer belyst og få loven godt i land.

Askjær Jørgensen (FP):

Det er lige venstresocialisternes ordfører, som jeg synes skulle have et par bemærkninger. Se, der er en meget stor del af det danske samfund, der i menneskealdre har fået deres vandforsyning via private andelsselskabsvandværker og interessentskabsvandværker, og det har fungeret ganske udmærket.

Cementindustrien indvinder vand gratis. Ja men der er da ingen steder, hvor man betaler for vandet. De betaler selv for at få det pumpet op, og hvis Ålborg får vand fra Himmerland i stedet for at få det vand, der ligger under Ålborg, så er befolkningen i Ålborg godt tjent med det, for det vand, der ligger under Ålborg, er kalkholdigt og ikke værd at bruge til husholdningsbrug. Så hvis man i visse vandværker i Ålborg er så kloge at pumpe noget af det langt bedre vand i Himmerland op og så lade cementfabrikkerne have det elendige vand, der ligger under Ålborg, så er det en god gerning over for beboerne i Ålborgområdet. Dette til orientering.

Svend Haugaard (RV):

Jeg må måske lige sige til miljøministeren, at jeg ved ikke, hvilke livssager der er forsvundet, og hvilke andre der er kommet til. Det er muligt, ministeren ved det bedre end jeg. Men det ligger sådan, at når man har set, at et miljøministerium har haft en række bemyndigelser, som det har udnyttet på den måde, at man rundt omkring må sige: her er der altså restriktioner for restriktionernes skyld, så kan det godt blive en livssag ud fra miljømæssige interesser at sørge for, at de

regler, man har, findes rimelige og i overensstemmelse med sund fornuft.

Hvis miljøministeren vil gavne den sag, som han er minister for, bør han bringe de regler, som er overspillet i dag – og det er der en del af dem der er – i overensstemmelse med sund fornuft, så at det er en fælles livssag, vi kan få.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til udvalget om fysisk planlægning. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om støtte til miljøinvesteringer.

(Lovforslag nr. L 145. Fremsat 10/1 78).

Lovforslaget sættes til forhandling.

*Forhandling***Taanquist (S):**

Lovforslaget går ud på at ændre støtten til miljøinvesteringer fra at være en rentenedslagsordning til at være et direkte investeringstilskud. Det er anbefalet af Landbrugsrådet og Industrirådet. Det har ingen økonomiske konsekvenser, idet den samlede beløbsramme er uændret, og det har ingen administrative konsekvenser. Vi kan støtte forslaget.

Askjær Jørgensen (FP):

Det er nok muligt, at denne måde at give støtten på er lidt mere hensigtsmæssig end den måde, man har anvendt tidligere. Det kan måske resultere i, at vi vil stemme ja til denne lille forbedring, hvis det er en forbed-

[Askjær Jørgensen]

ring. Dermed være ikke sagt, at vi er tilhængere af erhvervsstøtteordninger i øvrigt.

Holm (V):

De gældende støtteordninger har bl. a. til hensigt at fremme tilpasningen af erhvervslivets produktionssystemer til de krav til naturomgivelsernes kvalitet, som vi i de seneste år er blevet stedse mere bevidste over for. Det er derfor på baggrund af de indvundne erfaringer i overensstemmelse med lovens formål at ændre den gældende rentenedslagsordning til en egentlig tilskudsordning, og forslaget bliver ikke ringere af, at det tillige betyder en administrativ forenkling.

Jeg skal med disse bemærkninger tilsige en positiv og hurtig udvalgsbehandling. Det bliver der i hvert fald brug for, hvis loven skal træde i kraft til det i forslaget nævnte tidspunkt.

Grove (KF):

Da vores ordfører desværre ikke kan være til stede, har jeg lovet at fremlægge hans synspunkter.

I forbindelse med miljølovgivningen har det konservative folkeparti hidtil givet udtryk for den opfattelse, at det er den part, som forårsager eventuelle forureninger, der også principielt må være den, der betaler de udgifter, der er forbundet hermed. Vi erkender samtidig, at dette ikke må få til følge, at erhvervsvirksomheder må lukke på grund af de krav, der stilles. Derfor har vi medvirket til vedtagelsen af denne lov, og derfor vil vi tilsige en positiv og hurtig udvalgsbehandling af dette lovforslag.

Prehn (CD):

Vi er fra CDs side positive over for det fremsatte lovforslag. At ombytte støtten til renten med et direkte tilskud som de foreslåede 25 pct. vil jeg anse som noget direkte positivt og fremmende i retning af hurtigere tilpasning til miljøbeskyttelseslovens krav for ældre, etablerede firmaer. Men er det nok?

Da loven blev fremsat i 1975, forventedes også en beskæftigelsesfremmende effekt som følge af loven. Jeg tror, de 25 pct. vil virke beskæftigelsesfremmende, men så gerne en yderligere begunstigelse med det formål at fremme beskæftigelsen, og her vil jeg pege på

f. eks. bedre afskrivningsmuligheder. Det kan forhåbentlig diskuteres i udvalget.

Jeg skal til slut tilsige centrumdemokraternes velvillige støtte til udvalgsbehandlingen.

Jørgen Jensen (DKP):

Kommunisterne kan ikke tilsige deres medvirken til dette forslag. Vi havde allerede, da loven blev behandlet, nogle bemærkninger og også nogle krav om ændringsforslag, fordi vi mener, at princippet om, at forurenere skal betale, også bør håndhæves. Selv om det kan lyde kønt, både det med beskæftigelsen, og at det var bedre, at man gjorde noget for at få miljøet i orden, så synes jeg, der havde været mange ting, vi her kunne drøfte. Har det fremmet beskæftigelsen? Hvad er erfaringerne f. eks. fra BT-Kemi? Hvordan er deres stilling til at betale de forureninger, som de har forvoldt rundt omkring? Det havde været rimeligt, om man havde draget lære af dette og sagt: er det så den rigtige måde at give tilskud på, eller er det helt andre veje, man skal gå for at sikre, at der virkelig sættes ind for at forbedre miljøet? Det sidste er vores opfattelse, og derfor kan vi ikke medvirke til lovforslaget.

Svend Haugaard (RV):

Det radikale venstre har nok mest sympati for princippet med rentesikringsordningen, men hvis man mener, den gode sag fremmes bedre ved det direkte tilskud på 25 pct., er vi parate til at acceptere.

Gert Petersen (SF):

Vi er noget skeptiske over for den ændring, der her er foreslået. Vi stemte i sin tid for loven, da den blev gennemført, men nu vil man altså gå fra lån over til egentlige tilskud, når det drejer sig om større beløb. Der til vil jeg godt sige, at princippet i det ændringsforslag, som, da selve loven var til behandling, blev stillet af det kommunistiske parti, og som vi stemte for, nemlig at tilskud bør blive stående som en offentlig prioritet eller en samfundskapital i virksomhederne, er et princip, som vi fuldt ud er tilhængere af. Vi kunne, og det gjorde vi ved den endelige afgørelse om loven, se bort fra det, når der var tale om lån. Men nu vil man netop lave lånene om til tilskud, og jeg synes nok,

[Gert Petersen]

at det kan være betænkeligt, når det drejer sig om en principiel lov. Det er noget andet med nødlove, nødforanstaltninger mod arbejdsløshed osv., men når det drejer sig om en principiel lov, er det en ganske betænkelig sag, at man yder disse tilskud, at samfundet bare poster penge ind med henblik på miljøforbedringer, hvor det bør være virksomhedernes, forenernes, eget ansvar at løse problemerne.

Vi erkender, at der kan være vanskeligheder for ældre virksomheder osv., og at problemerne kan være så store, at det giver dem vanskeligheder; derfor kunne vi, om end noget tøvende, støtte princippet om at yde lån til billig rente i sådanne tilfælde, men overgangen til tilskud bør forudsætte i hvert fald nogle yderligere modydelse fra de pågældende virksomheders side.

Vi vil altså se på lovforslaget i udvalget med en vis skepsis, ikke nødvendigvis totalt afvisende, for det kunne jo være, der kunne foretages sådanne ændringer, at det blev acceptabelt for os.

Honoré (KrF):

Formålet med loven er godt: at reducere virksomhedernes forurening. Det drejer sig om at finde de rette finansielle stimuleringsmidler hertil, og da de hidtidige rentenedslag tilsyneladende ikke har virket hensigtsmæssigt, har ministeren her foreslået et investeringstilskud, der skal erstatte dette rentenedslag.

Denne ændring i midlet til at opnå dette formål: at reducere forureningen, er jo blevet anbefalet fra Industrirådets og Landbrugsrådets side. Vi anser det for en teknisk ændring og er positive over for dette forslag.

Alfred Hansen (DR):

Da mit partis ordfører, hr. Mølgaard, ikke har mulighed for at være til stede ved behandling af det foreliggende lovforslag, skal jeg på hans vegne udtale følgende:

Retsforbundet modsætter sig subsidier til særinteresser under enhver form. Retsforbundet vender sig imod erhvervsstøtte uanset dens karakter. Vi finder, at den forvrider den naturlige konkurrence, og den indebærer reelt, at der lægges op til en konkurrence mellem nationerne om at protegere mest, en konkurrence mellem statskasserne. Det er et

konkurrenceløb, som man bestemt ikke står sig ved at bidrage til.

Naturligvis skal miljøet beskyttes, men for så vidt angår virksomheders forurening må det være rigtigt, at de forurenende selv får lov til at rydde op, rense og imødegå forureningstilbøjelighed. Det er ikke gratis, men det må indgå som en produktionsomkostning på linje med alle andre omkostninger. Kan vareprisen ikke bære det, må man slå sig på andre produktioner.

Vi finder det forkasteligt, at staten skal betale dele af omkostningerne ved at hindre virksomheders forurening, uanset formen. Det gælder omkostningerne, både ved den daglige drift og ved investeringer. Vi er imod statstilskud til miljøinvesteringer under enhver form.

Det forslag, vi her behandler, er ikke et forslag om at indføre sådanne statstilskud, men om at ændre på formen. Vi er imod dem under den nuværende form, og vi vil også være det under den foreslåede form.

Men når dette så er sagt, skal det også erkendes, at vi nærer en vis, om end behersket sympati for den foreslåede form fremfor den nuværende. Vi foretrækker direkte statstilskud i kroner og øre, der tælles op kontant, fremfor rentesubsidiering, hvis omfang altid vil være omtvisteligt.

Det er da muligt, ja, endda sandsynligt, at vi vil støtte den foreslåede ændring, men vor endelige stillingtagen kommer til at afhænge af udvalgsarbejdets resultater med hensyn til dokumentation af praktiske virkninger.

Waldorff (VS):

De ændringer i lov om støtte til miljøinvesteringer, som bliver foreslået i det her lovforslag, rører ikke ved det, som vi opfatter som det egentlig problematiske, nemlig at skatteyderne overhovedet skal betale for, at virksomhederne kan investere i forureningsbekæmpelse. Det er det princip, som vi vendte os imod, da denne lov blev vedtaget, og jeg synes, at det er interessant, når hr. Grove, tror jeg det var, siger, at hensigten med loven var, at virksomhederne ikke måtte tvinges til lukning, når nu alle de her skrappe miljøkrav blev stillet op. Nu viser det sig altså, at virksomhederne synes, det har været lidt for besværligt at få ordnet de her lån med den rentesikring, der lå i det, med det resultat, at en

[Waldorff]

betydelig del af virksomhederne har syntes, det ærlig talt ikke var umagen værd. Det er nok værd at diskutere, hvorfor det ikke er umagen værd for virksomhederne. Det kommer jeg tilbage til.

Jeg vil godt minde om VS' holdning, da miljøloven i sin tid blev vedtaget, og da loven om midlertidig støtte til miljøinvestering blev vedtaget i 1975. Da fremhævede vi for det første, at kommunerne skulle kunne støttes igennem det her lovforslag. Endvidere fremhævede vi som et hovedprincip, at tilskud ikke kunne ydes til foranstaltninger, som virksomhederne i forvejen var forpligtede til at træffe i forhold til miljøloven. Og endelig, at man inden for den gruppe af virksomheder, som ville kunne få støtte, altså til projekter, som gik ud over lovens krav, skulle fordele tilskuddene efter beskæftigelsesmæssige hensyn. Det blev alt sammen stemt ned. VS gik imod den endelige lov.

I forbindelse med loven om midlertidig støtte fik vi opgjort, hvem der egentlig havde fået støtten. Det viste sig, at af de 100 mill. kr. gik halvdelen til store virksomheder som Sukkerfabrikkerne, Kemisk Værk Køge, som ejes af Foss og F. L. Smidth, Superfos, Grindstedværket, Ålborg Portland og andre F. L. Smidth-virksomheder. Der var i det hele taget tale om virksomheder, som havde rigeligt med midler til at investere i miljøbekæmpende foranstaltninger. Jeg skal gøre opmærksom på, at så vidt jeg husker, var VS det eneste parti, der vendte sig imod denne lov om midlertidig støtte til miljøinvesteringer.

Med hensyn til den nu foreslåede ændring må vort synspunkt være, at vi i og for sig synes, det er ganske udmærket, at virksomhederne ikke har benyttet tilbuddet om rentenedslag, og vi vil stemme imod lovforslaget, fordi vi selvfølgelig vil være imod, at man giver tilskud, for det vil betyde en forøgelse af pengeudpumpningen fra skatteyderne til de private virksomheder.

Jeg forstår ærlig talt ikke SFs argumentation omkring det her. Hvorfor skulle det lige pludselig være værre at yde direkte tilskud end at yde et rentenedslag, som koster det samme? Det må for mig at se være principet, det handler om.

Jeg vil godt sige om det, at man ikke har udnyttet tilbuddet om rentenedslag, at jeg mener, det hænger sammen med, at man

simpelt hen ikke har været i en situation, hvor miljømyndighederne har presset det private erhvervsliv så meget, at man har villet modtage tilskud. Der er vel ikke nogen, der kan være så naiv at tro, at behovet for miljøinvesteringer, hvis man fulgte lovens intentioner, ville være så lille, at rammen ikke kunne udfyldes alene med projekter, som var krævet. Altså kan man kun tolke den anden vej rundt. Der må være tale om, at kontrollen med virksomhederne er så lemfældig, at man uden risiko kan lade være med at foretage de investeringer, som man skal. Det er den eneste forklaring på, at virksomhederne ikke har taget imod de her tilbud.

Men som sagt, det er for os afgørende, at lovforslaget sandsynligvis vil betyde, at flere statslige midler bliver lagt ud til virksomhederne, og derfor vil vi gå imod det.

Miljøministeren (Niels Matthiasen):

Jeg kan nøjes med at konstatere, at der er flertal i folketinget for lovforslagets gennemførelse.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til miljøudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Formanden:

Der er ikke mere på dagsordenen.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Erhvervsudvalget (27/1 78):

Udtræder: Birte Weiss
Nyt medlem: Westh

Udtræder: Westh
Ny stedf.: Birte Weiss.

[Formanden]

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 31. januar kl. 13.00.

Angående folketingets arbejde de følgende dage i den pågældende uge henviste formanden til den omdelte ugeplan.

Angående dagsordenen henviste formanden til den i salen opslåede dagsorden.

Mødet hævet kl. 14.00
